

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši praznike in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petst- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vrole izkrajati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.**

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 18. febr. „Times“, „Daily News“ in „Standard“ v svojih člankih popisujejo položje kot bolj mirno. „Daily News“ so izvedele, da hoče Rusija po končanji adrijanopoljskih dogovarjanj, katero se za v sredo pričakuje, precej Rumelijo zapustiti.

Carigrad 17. febr. Britanska flota je denes v Gemlik prišla. Vsled sporazumljenja Rusi nevtralne zone niso prestopili.

Peterburg 17. februarja. Rusi na zahtevanje sultanovo ne bodo zaseli Galipolija.

Carigrad 17. februarja. Britanska flota je zapustila prinčevske otoke in šla v Gemlik. Rusi so torej opustili svoj marš v Carigrad.

Atene 17. februarja. Turška oklopna ladija, napadena od grške torpedne ladije, bila je močno poškodovana. Vstaja na Kreti se povsod raširjuje.

Rim 17. febr. Poskušnja onih škofov, ki niso za kompromis cerkve z državo, da bi dosegli jednotno glasovanje vseh neitalijanskih kardinalov, nij posrečila se, zlasti ker so bili avstrijski kardinali zoper to. Pripravlja se veliko romanje v Rim.

London 16. februarja. Misli se v Carigradu sploh, da bode veliki knez z jednim delom ruske vojske, kot gost in prijatelj turškega naroda, s privoljenjem sultanovim v Carigrad prišel.

Trnovo 15. februarja. Snovanje bolgarskih vojniških legij se nadaljuje. Kakor se je tukaj izračunilo, zadostovali bodo dohodki

bodoče kneževine Bolgarije, da bodo plačali administracijo in domačo armado 160.000 mož. Predaja tврdnjav se je včeraj začela. Tvrdnjave se od Rusov za 6 mesecev z živem obskrbujejo.

London 16. februarja. „Times“ poročajo iz Aten, da so vstasi na Kreti vzeli več turških kul in proglasili zvezo z Grško. V Tesalijo je prišel Sulejman s svojo vojsko.

Vojska.

Angleški listi, včeraj še močno vojeviti, gledajo zdaj uže z drugimi očmi, situacija se jim zdi bolj mirna. Angleška flota se je odmeknila od Carigrada, da ne bi Ruse dražila. Britanski lev, ki je bil pripravljen na skok, premislil si je, videč, da nij varno. Eden angleških časnikov pričakuje pa uže pojutranjem sklepa miru v Adrijanopolji. To bi bilo hitro, ali mogoče je vse. O dozdanih mirovni pogajanjih Turkov in Rusov nič ne vemo, kako daleč so dozorela.

Sicer se pa Rusija na vse pripravlja. Iz Odese se piše v „P. C.“, da železnice prevažajo veliko število vojakov v Kišenev-Jas. Ladije se oborožujejo.

Iz Belgrada isti vir poroča, da Srbi niso zadovoljni s tem, kako se mirovni uveti na-nje ozirajo. Oni terjajo več. Metropolit je telegrafiral carju. Minister Ristić pojde v Adrijanopolj k Ignatievu.

Poročilo iz Aten, da je grška ladija napala turško, kaže, da so Grki menda zopet boj začeli. Če ne mirujejo na mokrem, tudi na suhem ne bodo.

Razgled na vse razmere, kakor so, oroževanje tu in tam, množenje vojaštva in orožja, — vse to je otovré, da nikakor ne pripusti

za trdno prepričanja, da se bode občni mir res vzdržal. Verjeten je mir, ali mogoča je tudi nova velikanska vojna, nijsmo še iz vse opasnosti.

Prestrašenost v Adrijanopolji predno so Rusi prišli tija.

Z 18. jan. počenši, katerega dne so zadnji turški vojaki odšli iz Adrijanopolja, je ondi zavladala strašna zmešnjava. Čerkesi so jeli pleniti po prodajalnicah, Bulgari so šli na Turke, Grki so drli Žide. Vse mesto je bilo v orožji, vsaka hiša tврdnjava. Guvernerjev namestnik Sassa Effendi nij si kar nič mogel pomagati, nikdo se nanj nij oziral. Vsak je tedaj v stiski obrnil se do konzulov, kateri so imeli katic 70 vojakov, ki so za stražo pri njih ostali bili, na razpolaganje. Konzuli so poskušali na vse načine ohraniti mir in skrbeti za red v mestu. Straže so vodile upornike in plenitelje v zapor in one so tudi varovale zalogo smodnika, katero bi bilo drugače razburjeno ljudstvo gotovo zažgalo in poglalo v zrak. Največ posla je imel z ljudmi avstrijski konzul Saks, ki nij imel samo avstrijskih državljanov ščititi nego so mu bili tudi v pokroviteljstvo izročeni podaniki ruski in nemški. Četa Grkov z ženami in otroci vdere v konzulatsko palačo, ženske onesveščene cepajo po tleh, otroci kričé, da človeka v sice boli. Grški del mesta, pravijo, bode popolnem oplenjen. Jeden teši, drugi prigovarja in tolaži ter navdaje nesrečnike s pogumom kolikor je samo mogoče. Konzul sam gre tija. Čerkesi so baš pričeli ropati iz prodajalnice tabaka ter bližnje lekarnice — vse, kar se da nesti, gré z njimi. Kmalu razpodé divjo druhal. „Gori, gori! Balikbazar gori!“ glasi se po

Listek.

O ruskem narednem pesništvu.

(Spisal Iv. Hribar)

(Konec.)

Naravno je, da se iz enako kratkega obrisa znamenitejših lastnostij narodnih pesnij, kakoršnega koli naroda — kakor je moj denašnji — ne more nikakor spoznati njihova notranja pesniška vrednost; vendar pa je po nekoliko vsaj mogoče posneti pravec, ki pesništvo dotičnega naroda prepleta.

Da nam bo pa mogoče narediti si popolnejši pojem o velikoruskej narodnej poeziji, moramo ozir vzeti tudi na ono vrsto narodnega pesništva, katera nam ima pokazati in katera tudi v resnici vedno pokaže domače družbinsko življenje in nas podučiti, koliko je kje mej prostim narodom čez navadna opravila, ki so potrebna za vzdržanje človeško, za obranitev telesa, — ostalo tudi še poetične

ljubezni, one zarije, ki mladini oznanja dan poln najlepših nad, v starosti pa obuja lepe spomine h koncu se bližajočega dneva življenja.

Kakor povsod je tudi pri Velikorusih v družbinskem življenji glavni motor — ljubezen. In kako lepa, kako nježna ljubezen! Nikjer ne najdemo tiste plitvosti, katera se je marsikje in žalibog tudi pri nas v te vrste narodnih pesnih sem in tje udomačila, nikjer one neprirojene sentimentalnosti, katera ima izvor v omehkuženem narodovem življenji; ampak vsaka velikoruska zaljubljena pesen je tako naivno lepa, da jo more tudi najbolje zagriženi pobožnostnik slišati brez najmanjšega pohujšanja.

Kako na krasen način premoti Ruskinja svojega starega očeta, ki je bil prišel ravno takrat na vrt, ko je ona svojega milega pri plotu pričakovala. Videč na strehi sedeti goloba, povprašuje ga, zakaj ne pride na njeno okno, ker mu je zjutraj nanj nasula pšeničice in prosa.

Pridi k oknu, ako hočeš,
Tud' ko sonce zajde,
Nikdo te, golobček dragi,
Ne spodi, ne najde.

Sivi pa golob na strehi
Tega nij razume!,
Niti stari oče v vrtu:
Ljubček je razumel.

Nij golobček bil priletel,
Da pšenico zoblje,
Prišel, upanje, moj ljubček
V usta me poljubit,
V usta me poljubit,
Z mano radovat se.

Ali kako lepo tolaži ljubček svojo drago, tožečo mu, da ne najde, ako gre z njim, nikjer več krasnega vrteca, z modrimi in rdečimi cveticami, ne očeta, ne matere, ne sestric, ne družic, odgovarjajoč jej:

„Povsod boš, ljuba! našla zopet vrtec,
Plavice porasto, kamor pogledaš,
Rože razcvetó, kjer se umiješ;
Tvoj oče bode jasni mesec,

ulicah. Vse hiti tija. Majheni požar v turškem predmestju je kmalu udušen. Požigali so municijo. Z druge strani so čuti močni poki, katerih zadnji je tako silen, da se hiše potresejo in okna zašklepečejo. Šipe so se razletele v silno mnogo malih koščekov. Starega imenitnega serajla nij več, zaloga smodnika, katero je todi nekdo zažgal, vzdignila je vso zgrado in tirala kamenje v zrak. Kar je bilo gorljivega se je vnelo in vso noč je trajal grozni požar.

Dne 20. januarja so se Rusi v predmestju Jildrimu prikazali. Konzuli so odposlali avstrijskega konzula Saksa k generalu Strukovu, kateri ga je prijazno sprejel ter mu rekel, da bodo Rusi tekar prihodnjega dne vmarširali. Zadnja noč je bila najstrašnejša. Na raznih krajih je gorelo. Straže nijso mogle ubraniti premnogih plenitev. Železnični nadzornik je prosil pomoči, kajti beguni bi bili postajo skoraj razdrli, ker nij bilo možno vsem tolikim željam ustrezati ter je primanjkovalo vozov. Grki in Židi so se vrgli v mošejo in so jeli pleniti. Konzuli so, koliko se je dalo, gledali vzdrževati javni red. Govorice, da so Rusi tu, pozdravljali so vsi z veseljem, a rekalo se je tudi, da je prispela v mesto armada Čerkesov. V noči predno so Rusi vmarširali v Adrijanopolj prispelo je krdelce konjikov notri, kateri so se baš pred avstrijskim konzulatom ustavili. Konzula nij bila doma, in uradniki, misleči, da je trop Čerkesov pred vratmi, prišli so ven sè samokresi v rokah, — kar se nekdo oglasi: „Ne ustrelite me, jaz sem general Strukov in sem prišel pohodit gospoda konzula.“ — Prihodnjega dne še nij bilo nobenega Rusa videti v Adrijanopolji.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 17. febr. [Izv. dop.]

Ko bi naš ranjki V. C. Zupan še živel, lehko bi se zdaj veselil slišati, kako se v colnej debati skoraj vsi govorniki potegujejo v smislu njegovega starega gesla: za obrambo domačega dela. Celi teden se uže debatira in le malo je taci govornikov, ki so se izrekli za neomejeno prosto uvaževanje (Freihandel). Skoraj vsi priznajo, da v takej državi, kakor je Avstrija, treba je skrbeti, da se neka obramba daje domačemu delu proti tujemu. Saj, razen Angleške, imajo vse druge dežele večje ali manjše cole na meji, celo Amerika,

ki najviše cole jemlje, ter s temi prihodki svoje državne dolgove plačuje. G. poslanec Naberger in ostali tržaški poslanci so sicer za svobodno trštvo, a to se razumeje z ozirrom na Trst in okolico, kjer tudi zdaj nij cola za uvažane pridelke.

Debata nam je razkrivala zopet tisto skelečo rano, na katerej hiramo v Avstriji, korupcijo in podkupljivost nekaterih največjih organov javnega mnenja in umazano zvezo s temi organi nekaterih ljudij, ki so s pomočjo teh časnikov si vedeli celo v državnem zboru kak sedež prislepariti. Tu vam je neki dr. Granitsch, leta 1866 in pozneje reporter za „N. fr. Pr.“, zdaj državni poslanec, po naslovu advokat, a po delu še zmirom reporter gori imenovanega časnika. Spominjamo se še prav dobro, kako je isti Granitsch pod Hohenwartovim ministerstvom v niže-avstrijskem deželnem zboru se napenjal in ropotal proti vladnemu zastopniku. Če „N. fr. Pr.“ in njeni sodelavci tako strastno pišejo v katerem koli smislu, kakor je storila v poslednjem letu, za „Freihandel“, potem vsak človek vpraša: zakaj pa, zakaj? Od kod novci, kdo plača? Odgovor smo slišali iz ust poslanca Skeneta, moža, katerega zarad njegove odkritosti mora vsak čislati. Skene je bral iz necega angleškega poročila, da so angleški fabrikanti, katerim je največ mari za prosto uvaževanje v Avstrijo, uže lani zložili 40 tisoč funtov šterlingov (štiri sto tisoč goldinarjev) za agitacijo v Avstriji. Dalje je nemški „Färbertag“ v isti namen zložil 40 tisoč zlatih mark. V katere žepe je prišel ta denar? — Ali nij sramotno za Avstrijo, da taki časniki, katerim se sme brez ugovora očitati najgrša podkupljivost, še zmirom prvi glas imajo v Avstriji in, da si mnogi vedo za vse to škandalozno obnašanje, vendar si ne upajo besede ziniti ter se bojzljivo uklanjajo revolverskim tem žurnalistom.

Po Skenetovem govoru se je skušal dr. Granitsch opravičevati, pa občna nevolja proti njemu je bila tako velika, da dolgo nij mogel do besede priti, pa se je tudi končno prav slabo izgovarjal.

Po končanej debati je državni zbor z 204 proti 56 glasom sklenil, da preide v špeciialno debato. Proti glasoval je, in sicer iz poličnega obzira, klub desnega centra, tedaj tudi vsi slovenski poslanci in nekaj poslancev Fortschrittskluba. Glavno, odločilno

glasovanje še le pride, kjer bo šlo za takozvane finančne cole na petrolej, kavo itd.

Ščuvanje na vojsko

v magjarskih novinah, celo vladnih, neče nehati, temuč vedno bolj vojeviti so ti sini Arpadovi in zabavljajo na nas Avstrijce, ki nečemo za njih v boj, prav surovo.

Ne krateči velicega vpliva, katerega kaže ogerska polovica proti osodam obče naše monarhije, smo vendar popolnem prepričani, da bode oni vpliv sedaj preslab, ako bode zares poskusil v tem smislu na onem mestu, ki je najbolj odločilno, t. j. pri dvoru pridobiti si veljavo. Krona ne more v vojsko zoper Rusijo dovoliti. Avstro-Ogerska monarhija je v početku rusko turške vojske oficijalno proglašila svojo nevtraliteto ter tako izrekla, da hče rusko-turško krvoprolitje gledati samo z daleč, a ob jednom si je izrečno pridržala pravico, da, kolikor jej pristoji, vpliva na teritorialne izpremembe, katere bi vsled rezultatov vojskinih utegnile biti potrebne. Onemu, ki je najvišjemu voditelju osod te monarhije v to nasvetoval, morali so ondaj vsi mogoči nasledki vojevanja biti pred očmi, on je tedaj moral tudi ono eventualiteto mej svojimi kombinacijami imeti, katera se je denes v resnici razvila in katera v budapestskih uredništvih prouzročuje tako čudno stresavanje. Ako je oni državnik zatorej tudi v resnici mislil nanno ter računal s to eventualiteto — katero prezreti je pri slabem razmerji sil vojujočih strank skoro popolnem nemogoče bilo — ter je kljubu temu oficijalno proglašil nevtraliteto avstro-ogerske monarhije, potem nij nobednega razumnega razloga najti mogoče, kateri bi mogel opravičiti prevál naše monarhije iz dosedanjega stališča, niti nobednega, kateri bi takov prevál utegnil prouzročiti.

To zadoje baš tajé oni listi, kateri nas z vso silo hte naščuvati za vojsko. Po njihovem krivem mnenji bi bili življenjski interesi monarhije uže po separatnih dogovorih Rusije s Turčijo, — kateri pa, kar poudarjamo, oficijalno nijso bili objavljeni — oškodovani.

Zveza treh cesarjev, v shodu našega z ruskim cesarjem na novo utrjena, nam je popolno poroštvo, da nij Rusija naših interesov na nobeden način oškodovala, ter da jih bode tudi nadalje imela v čisljih. Car Nikolaj je angleškemu poslaniku, kateri mu je rekel: „A vaše veličanstvo je pozabilo

In tvoja mati toplo solnce,
Tebi družice bodo zvezdice,
In jaz tvoj ljubi drug na veke.“

Zopet v drugej pesni pripoveduje nam ruska deva, kako nespametno je zaradi kove malenkosti spreti se z ljubčekom, ker mora potem po nepotrebnem trpeti nepoznane srčne bolečine in naposled vendar le vedno do tega pride, da se z njim zopet sprijazni. Ona se je sprijaznila z njim zopet na veliki, svetli dan (velika nedelja), ko jej je zjutraj, stopivšej iz hiše, prišel nasproti ter na njen pozdrav „Hristos voskers!“ odgovoril „vo istinu!“ in jo goreče poljubil na ustna.

Ah vy njanjuški i mamuški,
Vy krasavicy, podruženki
Pustj pomerknjet solnce krasnoje
S milym vjvek ja ne razsorjusja.

Kakor pri nas, tako tudi mej Velikoruskim prostim narodom možitev hčere smatrajo za navadno kupčijo, ki se ima mej očetom deklčinim in ženinim skleniti. Čem bolja je kupčija, čem večja namreč dota, za tem boljo

imajo tudi žentev in za tem srečnejši zakon. Ali Ruskinje so jako nježnih čutil, to nam spričuje velika množica krasnih pesnic, katere opevajo devičino gorje, ki ima po očetovej zapovedi in maternej volji vzeti si moža neljubljenega in morda zapustiti svojega najljubšega. Očeta svari hčerka sama:

„Ne davaj menja, batjuška, za muž
Ne davaj, gosudar, ne za rovnju. —
Ne mječisj na boljsoje bogatstvo,
Ne gljadi na visoki horomy;
Ne s heromami žitj — s čelovjekom,
Ne s bogatstvom mnje žtj — a s sovjetom.“

Kako priprosto pa poetično popisuje narodna pesen prihod starega in mladega ženina. Starec pride od zahoda, zaviti v sobolov kožuh, pred njim in za njim s snegom mede, in pelin raste, koder se vozi; mladi ženin pa prihaja od izhoda na bujnem konjiču sedeč, oblečen v moder kaftan, pred njim gorak veter vleče, za njim se smeje letni dan in cvetice cveto koder jezdi. —

Dasiravno pa se Ruskinja tako nerada

moži z neljubljenim, vendar se — ako jej sreča nij bila mila in vse njene prošnje pri stariših nijso nič izdale — konečno vda v svojo osodo in ostane verna neljubljenemu možu.

„Ja dostanusja jinomu drug,
I vjerna budu po smrt moju.“

Ruskemu narodu sveta je tudi vez, ki zjedinja ude posamezne rodbine mej soboj. Čisto naravno sicer; toda vredno, da tega omenim zavoljo tega, ker se nam v življenji tega naroda kaže vendar nekaj strogo individualnega, namreč okolnost, da se umirajoč Rus spominja prej svojega očeta, svoje matere ter svojih bratov in sester, kakor svoje žene in otrok. Zato naroča svojemu konju, zvestemu tovarišu v radosti in težavah, da se po njegovej smrti vrne v „svjatuju Rus“, da se pokloni najprej njegovemu očetju in materi in potem še le sporoči mladej vdovi poslednjo naročbo. In ko so ti izvedeli, da je umrl, kako različna je tudi žalost po njem.

Avstrije", odgovoril dne 21. februarja 1853 l. le-te pomenljive besede, katere imajo na Dunaji gotovo še dobro v spominu: „Vedeti imate, da, o Rusiji govoreč, govorim tudi o Avstriji; kar enej godi to godi tudi drugej; naju obeh interesi, ki se tičejo Turčije, so popolnem identični.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. februarja.

Ker je nadvojvoda Albrecht z necimi družimi generali bil na Dunaj poklican in ker priporoča zdaj uže nek oficijalen organ osvojenje *Bosne in Hercegovine*, — zavlada je mej Magjari nov strah, ker oni se boje pomnoženja slovanskega elementa isto tako kakor naši nemškutarji.

Češki „Pokrok“ pravi: Na teh, katerim je ležeče na eksistenci države avstrijske, je zdaj naloga, da vse zabranijo, kar bi moglo voditi do vojske z Rusijo ali v zvezi ali brez zveze z Anglijo. Rusija nij še vojevala proti Avstriji ali je uže vojevala za Avstrijo.

Vnanje države.

Zdaj pišejo oficijozni, da je Rusija sprejela predlog o kongresu, le na Dunaji ne. Zato je Avstrija predložila Baden-Baden. Sami ministri za vnanje zadeve velevlastij bodo sešli se in — potrdili mir, kakor ga bode uglavila Rusija sama s Turčijo. Če si sovražniki Rusov in Slovanov sploh kaj več obetajo od tega kongresa, bodo se zmotili.

Ruski listi so silno razdraženi na Anglijo, in sicer dobro ocenjujejo teško to današnjega položaja. „Ruski Mr“ meni, da se stvari ne bodo mirno razmotale, temuč da nam vojno prinesó. „Mosk. Vedomosti“ menijo, da prinese konferenca namesto miru vojno. „Nov. Vremja“ pa pravi: „Ves svet ščuje na nas zdaj, ko bi imel mir v veljavno stopiti. Prelita draga ruska kri naj pade na glave mož, ki angleško politiko vodijo. Tudi „Golos“ sodi, da namesto miru bodo Rusi imeli novo krvavo vojsko.

Turški parlament je bil zato razpuščen, ker je hotel vedeti pogoje premirja, katere skrivati so pa ministri obljubili.

V **angleških** arzenalih se hlastno hitro izdeluje orožje in v lukah se popravljajo vojne ladije. Zato se je število delavcev in delavskih ur pomnožilo. — Časopisi razpihajo vojeviti duh, a ob jednem priznavajo, da Anglija nema dovolj vojakov. Zato gledajo k nam in bi radi, da bi avstrijska vojska za njih v ogenj šla.

Angleška vlada skuša tudi **Dance** in Švede v orientalne stvari vplesti. Hujska jih proti Nemčiji, kot zaveznici Rusije, obetajoč

Dancem severni Schleswig. Vendar, kakor dozdaj stvari stoje, nij verjeti, da bi angleška intriga kaj izdala. Vidi se pa, kako silno da leč bi se raztegnila evropska vojska, če pride do nje.

Francoški republikanski organi pridigujejo Angliji in Avstriji mir, ker se jim zdi prepozno ruski program izpremeniti. Tudi nove „Debats“ pravijo, da zdaj, po dovršenem dejanji, „fait accompli“, nobena vojska več ne premore ruske volje. Zato želi Francoska močno konference in miru.

Španjski kralj je 15. t. m. odprl zborovanje kortesov in predstavil jim svojo novoporočeno soprogo kraljico. Pri tej priliki je obžaloval izgubo Pija IX. in izrekel upanje, da bode božja previdnost konklave razsvetlila na korist sloge mej cerkvi in državo.

V **Rimu** se je konklave začel. Kakor listi poročajo, zapustil je papež Pij IX. svoje žlahti samo svojo dedovino le 60.000 frankov vredno. Drugo imenje je vse cerkvi zapustil. Govori se, da so neke vlade sv. kolegiju izrekle svoje želje zaradi volitve papeževe.

Domače stvari.

— (Dekan Brolih. †) V zadnjem našem listu je bila kratko poročana nagla smrt dekana Broliha iz Šmarja pod Ljubljano. Najdenes pristavimo na spomin vrlemu možu še par besedij. Brolih je bil eden najpametnejših mož, izvrsten domoljub in narodnjak, spoštovan in toleranten duhovnik. Pri volitvah se je vselej udeležil in za ljubljansko okolico večkrat kot prvomestnik volitev vodil. Tudi kot ud okrajnega sveta si je znal s taktostjo in izobraženim duhom splošno priznanje pridobiti. Umril je vsled mrtuda.

— (Umril) je Ferdinand J. Schmidt, častni meščan ljubljanski, ustanovitelj zavoda za bolne trgovce. Pokojnik je bil kot jako učen naravoslovec v širjih učenjaških krogih znan.

— (Slovensko gledališče.) Denes je v tukajšnjem deželnem gledališču slovenska predstava.

— (Koroške deželne volitve) so tudi razpisane in bodo: po kmetskih okrajih 22. po mestih in trgih 27. marca. Upamo, da so koroški Slovenci v Celovci in v okrajih vendar uže kaj za agitacijo naredili, ali poročila o tem še nemamo nobenega.

— (Vranska narodna čitalnica) uapravi 24. t. m. drugo predpustno veselico s tombolo in plesom. Nadejaje se, da nas bode p. n. občinstvo, kakor vselej tudi pri

tej veselici obilo obiskovalo, skrbel bode odbor za vreden sprejem in obilo razveseljevanje.

Odbor.

Razne vesti.

* (Umor.) Ogerski honvedski lejtant Franc Toth je 12. t. m. ustrelil svojega ritmajstra, grofa Emeriha Szaparyja, v njegovem stanovanji. Lejtant je potem ubegnil, vendar so ga ujeli blizu Kis-Köre. Ustrelil je pa Toth svojega predstojnika samo zato, ker ga je ta pred fronto oštel in uže prej grajal ga zaradi neizpolnjevanja njega dolžnostij.

* (Sedemdeset let v zakonu) uže živita zakonska Ehrenfeld pri Neitri. Imata pa tudi 10 otrok, 44 vnukov in 39 pravnukov.

* (Iz zakonskega življenja.) Iz Varaždina poročajo: Župan iz Bednje je bil na potu iz Lepoglave v Bednje ustreljen iz pištole. Morilec je baje ljubljenec županove žene, s katero je uže dalje časa imel razmero. On in žena sta prijeta in ne bosta v svobodi uživala sadu storjenega zločinstva.

* (Umril) je te dni v Berlinu znani Slovanom in svobodi vseh narodov prijazni pisatelj Gustav Rasch, pošten in drugim narodom pravičen Nemec, redka prikazen v javnosti.

* (Trikrat k smrti obsojen) je bil Jos. Srnec, kmet iz Lavčic na Moravskem, ker je hotel soseda ostrupiti. Prve dve razsodbi je višja sodnija ovrgla, tretja, 16. febr. t. l. izrečena, bode menda obveljala.

* (Svoja otroka in sebe je obesil) v ponedeljek v Berlinu nekdanji gostilničar K., kateri je pa zadnje čase v prav slabih razmerah živel. Zjutraj omenjenega dne, ko je še žena v prvej sobi ležala in spala, vzdignil je oča iz postelje štiri-mesečno dete ter je v drugej sobi za srajčico ob peč, drugega otroka o poldrugem letu pak je obesil v omari, a sebe naposled na kljuko pri vratih. Ko se je žena zbudila in je klicana pomoč prispela, bili so obešeni uže vsi trije mrtvi.

* (Kakove narodnosti so bili dosedanji papeži?) Mej 262 papeži je bilo Italijanov 201, Grkov 19, Francozov 17, Sircev 6, Nemcev 5, Afrikanov 3, Španincev 3, Dalmatincev 3. Iz Angleške je bil 1, iz Portugalijske 1, iz Krete 1, iz Ogleja 1, iz Galije 1 in iz Utrehta 1.

* (Osman-paša) se v svojem ujetništvu v Harkovu dobro zabava. On govori francoski, pa tudi ruski. Nosi vedno uniformo in sabljo.

* (Zoper smrtno kazen) se agitira zdaj tudi v Rio di Janeiro. Uzrok temu je, ker je neki umirajoči mož povedal, da je pred 25 leti neko družino umoril. A tačas so bili 4 drugi kot morilci obsojeni in obešeni.

* (Primrznil) je po noči 4. t. m. sredi bodenskega jezera čolnič, v katerem, se je vozil steklár Ivan Gupelatz in nij mogel nesrečni veslar ni naprej ni nazaj priti. Še le dru-

„Rodna matuška plačet, kak rjeka ljetsja,
A rodna sestra plačet, kak ručej tečet,
Moloda žena plačet, što rosa padet,
Krasno solnyško vzojdet, rosu vysušit.“

Ko sem tako v kratkosti očrtal Velikorussko narodno pesništvo, moram zaradi popolnosti spregovoriti tudi nekoliko besedij o Beloruskem, o katerem sem uže koj v začetku dejal, da se ima po bitstvu prištevati Velikorusskemu. Pri Belorusih žalibog ne nahajamo več onih lepih epičnih pesnij, niti sicer enake globokosti mislij, ko pri Velikorussih.

Junaški epos bil je zadušen po neblagih političnih razmerah, katerim je bil beloruski odrastek ruskega naroda večjidel izpostavljen; namestu njega pa je stopilo popovanje prešestnega klativitežtva, ki gotovo nema domovine mej Slovani, kajti ne nahajamo ga pri nobenem slovanskem narodu, čegar poezija se je neodvisno od tujih vplivov razvila. Belorusi so ga po mojem mnenju dobili s posredovanjem Poljakov od Nemcev, ter ga potem po

svoje predelali in razvili. Vendar je pa skoro vsem tem pesnim obseg, kakor naše narodnej „Študent ob glavo dejan“, samo, da so Belorusi tudi tako malo mojstri obliki in besedam, da nijso bili vstanu niti tako lepo igrajoče forme tem nelepim predmetom dati, kakor jo vidimo pri omenjeni naši narodnej. — Nemški vpljiv nahajamo pri Belorusih tudi v onih kratkih štirivrstičnih strofah, ki so bolj igrača besedij, ko izvor mislij. Belorusko narodno pesništvo namreč vse mrgoli teh po nemških „G'stanzelnih“ posnetih kitic, mej tem ko jih v ostalem velikorusskem narodnem pesništvu nikakor ne nahajamo.

Najbolj karakteristična črta v beloruskem rodnem pesništvu je še sovraštvó do panov, ki so jih Poljakom prodali. Poljaka samega na sebi ne črti Belorus, pač pa pana, kajti, kakor ga je mogel prodati Poljakom, tako ga utegne tudi še hujšemu sovražniku, vsaj ga smatra za svojega sužnjega, torej za svoje posestvo. Jako elegično se torej glase vzdihli:

Oj koli b', koli
Moskali prišli,
Moskali prišli,
Naši srodnyje
Vjery odnyje.

Videli smo toraj, da se je, razun beloruskega, vse ostalo velikorussko narodno pesništvo razvilo na čisto domačih tleh brez najmanjše primeri kacega tujega vpljiva.

Ako toraj primerimo te narodne poezije, ki so nastale iz prvotnih duševnih sil, tedaj iz srca in mišljenja naroda samega — in so polne navdušenja za slavne dobe domače zgodovine, polne ljubezni do domovine in carja, polne globocih mislij in nježnih vodil, ako jih primerimo, pravim, z barbarstvom in nesposobnostjo za kulturo, ki se od zapadne Evrope Rusiji vedno očita, ali ne bodemo s Puškinom vred vprašali:

„Začem šumite vy narodnyje vitiji,
Začem anatemoj grozite vy Rossiji?“

(Nadaljevanje o maloruskem narodnem pesništvu sledi pozneje enkrat.)

tega dne okolo 9. dopoldne je prišla pomoč in je bilo treba s poleni razbiti led, predno so čolniči spravili do brega.

Umrli v Ljubljani

od 7. do 15. febr. 1878:

Ivan Lavrin, hišnega gospodarja sin, 4 l. 8 m., v konjušnih ulicah št. 4, za difteritis. — Hedviga Gregorec, pekarskega mojstra otrok, 4 m., na sv. Petra cesti št. 47, za vodeno glavo. — Luka Šemec, prostak 17. polka, 22 l., v vojaške bolnici, za jetiko. — Pavel Stampfel, prosjak, 60 l., v bolnici, za kapjo. — Marija Primec, prosjak, 63 l., mrtev najden. — Marija Strle, kleparja otrok, 9 dnij, na karlovske cesti št. 18, za zlatenico. — Marija Gregorec, 63 l., obojbojnik, na poljanske cesti št. 70, za otrpnenje m. pljuč. — Franjo Sumrak, delavec, 24 l., v bolnici, za vnetjem pljuč. — Marija Seljan, hišna gospodinja, 76 l., v cerkvenih ulicah št. 15, za starostjo. — Marija Štrukej, delavčev otrok, 15 dnij, na emonške cesti št. 19, za božjastjo. — Rajko Šegatin izvoščeka otrok, 6 m., v gradišči št. 14, za pljučno vodenico. — Gustav Pindur, delavčev otrok, 1 l. 4 m., na tržaške cesti št. 39, za božjastjo. — Marka Grkšič, obojbojnik, 56 l., v bolnici, za jetiko. — Marija Skof, krojačeva soproga, 23 l., v bolnici, za možjansko vodenico. — Ivan Abec, obojbojnik, 73 l., v bolnici, za marazmom. — Jarnej Mišjak, starinar, 56 l., na starem trgu št. 20, za sušico. — Marija Kaiser, sopr. ga pasarskemu mojstru, 63 l., pred škofijo št. 20, za otrpnenjem pljuč. — Ana Bukovec, kuharica, 36 l., v kravjej dolini št. 14, za s. čno vodenico. — Elizabeta Kolman, urarjeva soproga, 77 l., na sv. Petra cesti št. 38, za kapjo. — Pavel Breakvar, hišni gospodar, 80 l., v gradskih ulicah št. 2, za starostjo.

Dunajska borza 18. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	63	gl.	70	kr.
Enotni dr. dolg v bankovcih	63	gl.	70	kr.
Enotni dr. dolg v srebru	67		—	
Zlata renta	74		95	
1860 dr. posojilo	112		—	
Akcije narodne banke	797		—	
Kreditne akcije	232		—	
London	118		15	
Napol.	9		44	
C. kr. cekini	5		57	
Srebro	104		35	
Dravne marke	58		20	

Razglas.

Podpisano županstvo preklicuje s tem razglas od 14. in 21. decembra l. 1877 zaradi razpisa službe občinskega tajnika.

Županstvo v Materiji,
dne 15. febr. 1878.

Štev. 1075.

(45—3)

Razpis

vrtnarske službe na deželnej vino- in sadjerejske šoli v Slapu poleg Vipave.

Na deželnej vino- in sadjerejske šoli v Slapu poleg Vipave je oddati služba vrtnarskega pomagača za praktični poduk učencev, za opravljane dela v sadnem, v zelenjadnem in v botanično-pomologičnem vrtu in čebelarstvu.

Prošnjiki za to službo, z letno plačo 250 gold., prostim stanovanjem, ter, ako morda treba, z brezplačnim užikom zelenjave, naj dokažejo, da so neoženjeni, da so čvrsteje zdravi, lepega vedenja, slovenskega jezika zmožni in da so v sadje-, zelenjado- in čebelarstvu pravi dobro, in če mogoče, tudi v cvetličarstvu.

Prošnje z navedenimi dokazi naj se do konca februarja t. l. če mogoče osobno izročijo vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Slapu.

Od deželnega odbora kranjskega.
V Ljubljani, dne 12. februarja 1878.

Komis,

ki je izurjen v vseh poslih prodajalnice mešanega blaga ter umije oskrbeti trafike, bi rad svojo sedanje službo izpremenil. Ponudbe v ta namen naj se mu izročijo pošiljati pod naslovom: E. T. S., poste restante, v Višnjo goro.

Vsem bolnim moč in zdravje brez lek
in brez stroškov po izvrstni

Revalescierre du Barry

v Londonu.

30 let nis je nij bolehal, ki bi je se bila zdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v folodcu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; šlez. i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprobaviljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlati žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojense in je bolj nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80,000 spričani zdravih, brez vsake medicine, mej ujimi spr

vala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, dravilnega svätnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-... Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih sob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnihi in čutičnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprelo je dolgo časa moje studije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalescierre priel sem jo rabiti in sagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užiku Vaše tečne in okusne Revalescierre popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tressnja morem zopet pisati. Zvadi tega priporočam sem bolim to primerno prav onó in okusno urano, kot najboljši pripomček, ter ostanem Vaš dani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospodi! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strahno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, resle so se vse čutnice na celem životu, slabo prenavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na vzdražnji čutnici, katero me je sem ter tja pregajalo in me ne jedni trenutok na miru pustilo, in pri em bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine dajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalescierre in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalescierre zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne uvalečnosti in popolnega spoštevanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-ovavljenti, nespanji in hušjanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju lušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalescierre je 4krat tečnojša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na uni, ko pri zdravilih.

V glavnih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., unt 2 gold. 50 kr., 3 funta 2 gold. 50 kr., 5 fun-ov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalescierre-Biscuiten v puščah in Revalescierre-chocolatee v prahu 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gl. kr., 48 tas 3 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. rodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-... 3.

...kakor v vseh mestih pri dobrih zarju in speverjkih trgovcih; tudi razpošilja du-... jaska hiša na vse kraje po poštnih ukaznosciah ali rovsotjih. V Ljubljani Ed. Wanzar, J. Svoboda, skar pri „slatem orju“, v Ketki pri lekarju J. P. ... a mu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v ... arju Jakovu Serravallo, pri drogeristu P. Kocca ... J. Hirschu, v Zadra pri Androviču. (168)

Präuscherjev muzej

v deželne redute dvorani,

največji in najpopolnejši v Evropi,

obsezajoč več od

3000 preparatov.

Mej pötem iz Trsta na Dunaj kažemo tukaj samo malo časa leté razdelke:

Velike podobe:

Nubijsko dekletce. — Indijanski glavár. — Beduinska nevesta. — Sijameška dvoj-čeka. — Dvoglaví slavec. — Nona Leita, dopadljiva južnodeželanka. — Amor ob pečini. — Venera in Amor, ter mnogo drugega.

Ludovik XV. in Pompadourka v najnežnejšem tète á tète,

po najboljših slikah iz one dobe ter z umeteljno dovršenostjo izvedeno.

Vse navedene podobe so v velikosti živih izdelane ter so znameniti umeteljni zakladi muzejevi.

Največja doslej razstavljena mojsterska izdelka plastične umetelnosti in anatomije sta:

„Anatomični Apol“ in „anatomični kip“.

Večkrat obdarjen!

Ta preparat obseza vse anatomično polje ter se daje razdeliti na vse dele. Razlaga vsako uro ter predava lahko umevno strokovnjak.

Večkrat obdarjen!

Moška podoba, po konci stoječa, v velikosti živega človeka, kakor je nij najti v nobednem muzeji, študija slikarjem, kiparjem in anatomom.

Posebni kabinet

obseza preko 300 preparatov, ki pokazujó spolne bolezni, Musée Dupuytren v Parizu ter vse operacije, ki jih treba pri porodih, in sicer v naravnej velikosti.

Odpert vsak dan od 9. ure z jutra do 10. ure z večera.

Vstop 20 kr., katalog 20 kr. — Kdor kupi katalog dobi karto za posebni kabinet. Vstop imajo jedino odrasčenci. — Vsak petek je ves dan izključljivo samo za dame odmenjen.

(53)

S poštvanjem

H. Präuscher.

Tušci.
17. februarja:
Evropa: Oswalldella iz Trsta. — Sink iz Dunaja.
Pri Slonu: Grablovic iz Ljubljane. — Schmidt iz Gradca. — Pergrind iz Páste. — Spiler iz Stajenje. — Unger iz Prage. — Polak iz Dunaja. — Kriz iz Ogerskega.
Pri Matiji: Junker od sv. Krizi. — Ban iz Dunaja. — Oudeka iz Idije. — Spielman iz Trsta. — Hohenbalken iz Idrije. — Engel iz Dunaja. — Sink z Zagorja. — Reisser iz Dunaja. — Klavkar iz Idrije.

V „Narodne tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobita:
VIII. zvezek „Listki“:
Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 80 l. pol. Cena 60 kr.
Pomladanski valovi.
Potem
Trije javni govori.
Govorili prof. Fr. Suklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesthaler v Ljubljanski citahni. se 9 pol. Cena 30 kr.